

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio quinta. Vtrum natura humana possit subsistere in alieno
supposito creato, puta angelico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

præ dicitur suppositum est comunicabilitas solum secundum rationem & speciem quæ dicitur in uniuersali quod pertinet ad rationem suppositi, prædicatur etiã formaliter de supposito, totum autem contrarium est de essentia diuina respectu diuinarum personarum, quia comunicabilitas essentiae respectu earum est unius in numero & secundum rem essentia etiã non dicitur quicquid pertinet ad rationem suppositi diuini, quia non relationem, nec prædicatur formaliter de persona, quia non est formalis prædicatio, pater est essentia, & ideo suppositum proprie dictum non est in diuinis. Quid ergo dicemus, qualiter terminabitur unio naturæ assumptæ & personæ assumptis ad unum suppositum, si in diuinis non inuenitur proprie suppositum? dicendum quod non conuenit proprie supposito terminare alterius dependentiã ratione intentionis suppositi, sed propter substantiã sine qua non inuenitur suppositum, & ideo ubi inuenitur ratio per se substantiæ etiã absque supposito proprie dicto secundum modum loquendi logicum, potest inueniri ratio assumendi & terminandi dependentiam alterius. Hæc autem per se substantia est nunc in supposito relatis, & esset in supposito absoluto circumscriptis omnibus proprietatibus relatis, & ideo utrobique est assumptio possibilis.

QUESTIO QUINTA.

Utrum natura humana possit subsistere in alio: no supposito creato angelico uel alio.

Caiet. 3. p. q. 1. ad secundum.

QVINTO queritur, utrum natura humana possit subsistere in alio supposito creato, puta angelico, uel aliquo alio. Et arguitur quod sic, quia facilius uniuertur media quam extrema, sed in toto uniuerso superna natura est natura diuina, infima uero est creatura irrationalis quæ possunt secundum solenniores doctores in eodem supposito uniri, quia persona diuina possit assumere creaturam irrationalem, ergo multo fortius (ut uidetur) duæ creaturæ rationales, puta angelica & humana quæ sunt media inter prædicta extrema possunt uniri in eodem supposito.

1. Itē potissima ratio quæ assignatur quod illud non possit fieri, est quia assumens debet continere formaliter uel virtualiter omnem perfectionem naturæ assumptibilis & suppositi proprii cuius uicem supplet, sed nullum suppositum creatum continet perfectionem alterius naturæ, nec suppositi nati per ipsam constitui, ergo &c. Hæc autem ratio non ualeat, ergo multo minus quæcumque alia, cum hæc inter omnes sit potissima. Quod autem non ualeat probatur sic: persona diuina assumptis naturam humanam sicut tenet ueritas fidei, sed non assumptis propter aliquam dictarum causarum saltem ut terminus assumptionis, ergo &c. Minor probatur, quia persona diuina est terminus uel extremum assumptionis ratione proprietatis particularis, & non ratione essentiae, alioquin una persona assumente, omnes assumerent, sed proprietates personales non continent aliquam perfectionem, nec formaliter nec virtualiter, alioquin in qualibet persona diuina non esset omnis perfectio formæ uel virtualis, quod falsum est, ergo &c.

2. Item perfectio formalis quæ est perfectio simpliciter est semper in creatura superiore respectu inferioris, si ergo illa sufficeret tunc creatura superior posset inferiori assumere, puta angelica humana, & sic haberetur propositum: perfectio uero virtualis reducitur ad aliquod genus causæ, sed omnes causalitates diuinae sunt communis omnibus personis diuinis: quod autem est eis commune non requiritur ad terminum uel extremum unionis, cum unio possit fieri & iacta facta sit, sic cum una persona quod non cum omnibus, ergo illa ratio quæ assignatur pro causa omnimodæ perfectionis essentialis, uel virtuale in persona assumente nulla est, quare nec quæcumque alia cum illa reputetur potissima.

3. IN CONTRARIUM arguitur, quia principium actionis & terminus sibi inuicem correspondent, sed principium agens ad unionem naturæ ualentem constituitur proprium suppositum cum alieno supposito non potest esse, nisi suppositum diuinum, ergo cum talis unio secundum doctores terminetur ad suppositum illud non poterit esse nisi diuinum.

RESPONSIO. Dicendum est quod inter naturas creatas natus constituitur suppositum est magna diuersitas, est enim quædam quæ sibi derelicta constituitur suppositum, & tamē nata

est esse pars alterius naturæ perfectioris, alterius dico, non secundum speciem, sed secundum numerum, ut in homogeneis, quælibet enim aqua per se sumpta est quoddam suppositum aquæ, & tamē nata est uniri alteri per continuationem ex quibus sic coniunctis fit una aqua quæ se habet ad priores sicut totum ad partes. Alia est quæ sibi derelicta constituitur proprium suppositum, nec est nata esse pars alterius naturæ, sicut humana natura, & natura animalium perfectiorum: tunc ad propositum dicendum quod natura nata primo modo constituitur suppositum potest existere uirtute naturæ in alieno supposito, quod non est alienum secundum speciem, sed solum secundum numerum, non totaliter, sed secundum quid (hoc est secundum partem) quod patet sic. Natura quæ sibi derelicta nata est constituitur proprium suppositum, & nihilominus nata est esse pars naturæ perfectioris suppositi constituentis potest subsistere in alieno supposito quoad aliquid saltem quoad partem, sed tales sunt multe naturæ creatæ (videlicet corpora simplicia & omnia mixta homogenea, saltem humida) quare &c. Per hunc modum ramus præcisus ab arbore sibi derelictus constituitur proprium suppositum, & tamē insitus alteri arborei eiusdem speciei efficitur unum conuinitate cum ipso, & subsistit in eodem supposito. Dico autem si uniatur arborei eiusdem speciei, quia si esset alterius speciei non efficeretur una natura, nec unum suppositum, alioquin unum in diuiduum uel unum suppositum posset esse duplici specie quod est impossibile secundum naturam.

Infr. d. 5. q. 2. num. 5.

4. De natura autem humana, & de qualibet alia sic perfectiã quod non est nata esse pars alterius naturæ aliud est iudicium. talis enim, ut mihi uidetur, ad presens & absque præiudicio sententiæ sanioris nulla uirtute potest existere in alieno supposito creato, sed solum in diuino, quod enim illud non possit fieri uirtute creata patet, quia generales modos essendi & consequentes per se totam naturam entis creati non potest aliqua uirtus creata mutare, sed esse in se, & esse in alio sunt generales modi essendi, per se consequentes totam naturam entis creati (saltem absoluti) quod solum proprie dicitur ens, ergo nulla uirtus creata potest hos modos essendi mutare circa res quibus conueniunt salua eorum natura. Natura autem humana & quæcumque similis naturaliter est per se subsistens, & in proprio supposito, nec est apta nata esse perfectioris naturæ constituens suppositum, propter quod nulla uirtute creata fieri potest quod ipsa existat in alieno supposito, nec credo quod aliquis unquam oppositum senserit.

* alias constituitur ens et.

5. Quod etiã uirtute diuina non possit fieri quod ipsa subsistat in alieno supposito creato patet, quia suppositum subsistentans alienam naturam habet talem & tam perfectam subsistentiam quod potest per eam terminare dependentiam illius naturæ, sed nullum suppositum creatum potest habere talem & tam perfectam subsistentiam quæcumque uirtute, quare &c. Maior de se patet. Minor probatur: quia dependentiã supernaturalem non potest terminare nisi substantia supernaturalis, sed nullum suppositum creatum potest habere substantiam supernaturalem, quare &c. Adhuc minor huius rationis probatur sic, substantia quæ habet quodlibet suppositum creatum, uel est ex principiis sue naturæ, aut ex aliquo sui peraddito, si primo modo tunc est naturalis, si secundo modo contra, nihil dependens potest alteri dare substantiam, sed omne quod potest superaddi naturæ suppositi creati est per se dependens, quia est aliquod accidens ei inherens, ergo per nullum tale potest suppositum creatum habere substantiam, & hæc sunt minor, sequitur ergo conclusio.

6. Item sicut plura corpora repugnât sibi in eodem loco naturaliter, ita plures naturæ natae constituitur propria supposita repugnât sibi in eodem supposito naturaliter, sed si uirtute diuina fiat quod plura corpora sint in eodem loco, eadē uirtute potest fieri quod infinita corpora si essent essent simul in eodem loco, ita quod ex parte loci nulla esset repugnancia, ergo conuinitate si uirtute diuina potest fieri quod plures tales naturæ sint in eodem supposito, eadem uirtute potest fieri quod & infinitæ, ita quod ex parte suppositi nulla esset repugnancia, hoc autem non potest conuenire supposito creato, quia dependentiã infinitam, seu infinitorum non potest terminare nisi substantia infinita quæ supposito creato non potest cõpetere, quare &c. Et confirmatur per dictam cõmunem, quia secundum omnes doctores sicut persona diuina assumptis naturam humanam, ita cum ea possit quantã est ex parte personæ assumptis infinitas assumere.

Ad

AD Primum argumentum in oppositum dicendum quod possibilitas unionis plurimum naturalium in eodem supposito non est secundum maiorem convenientiam in natura cum videamus quod materia & forma, substantia & accidens concurrant in vnum suppositum naturaliter, non autem duae materiae, nec duae formae, nec duae substantiae complete, sed secundum proportionem dependentiae & subsistentiae terminantis dependentiam. Et quia in supposito diuino est subsistentia nata terminare omnem dependentiam supernaturalem, non autem in supposito creato propter rationes prius dictas. Ideo creatura quaecumque potest existere in supposito diuino, non autem in creato nisi in proprio.

10 Ad secundum cum dicitur quod persona diuina non est terminus vel extremum assumptionis ratione essentiae, sed ratione proprietatis personalis quae non importat formaliter aliquam perfectionem. Dicendum quod non est verum, nam sicut patuit in precedenti questione, prima ratio unionis naturae humanae cum persona diuina est per se subsistentia personae diuinae per quam potest terminare dependentiam naturae assumptae, illam autem per se subsistentiam habet ratione naturae, vel essentiae, & non ratione proprietatis personalis (ut probatum fuit) essentia autem diuina continet omnem perfectionem naturae cuiuscumque, & cuiuslibet subsistentiae suppositivae propter quod infantia contra maiorem illius rationis non est bona.

11 Quod autem dicitur contra maiorem quod perfectio formalis quae est perfectio simpliciter est tota in creatura superiore respectu inferioris, verum est de perfectione naturae, non autem de perfectione subsistentiae suppositivae. Haec enim est aequae perfecta in creatura inferiore sicut in creatura superiore, sicut e contrario imperfectio dependentiae est tanta in accidente superioris naturae puta in intelligere sicut in accidente inferioris naturae puta in albedine, propter quod cum ratio terminandi dependentiam naturae assumptibilis sit per se subsistentia assumptis, & haec non est potior in natura creata superiore quam inferiore, nec ea formaliter vel virtualiter continet sicut nec e converso. Ideo una non potest substantiari in alia. Quod verò additur quod perfectio virtualis reducitur ad aliquod genus causae, & quod omnis causalitas communis est omnibus personis, concedatur. Et cum dicitur quod illud quod est commune non requiritur ad terminum vel extremum unionis. Dicendum quod falsum est, sed in illo non completur sed in proprio, ratione cuius sit unio cum una persona, & non cum omnibus quantum ad personalitatem.

12 Argumentum alterius partis quantum sit ad conclusionem nostram tam multipliciter deficit. Primo quia principium actionis & terminus non sic correspondent quod idem numero vel specie sit principium & terminus nisi in actione uniuoca quae nunquam est Dei respectu creature, sicut est illa de qua quaeritur. Secundo, quia principium talis actionis est tota trinitas secundum illud quod est commune cuiuslibet personae, & ideo si argumentum procederet concluderetur quod non posset fieri unio naturae assumptibilis nisi cum tota trinitate. Tertio, quia terminus assumptionis non est suppositum, sed esse unitum vel ipsa unio, quia terminus actionis non praecedit actionem, sed sequitur cum per eam acquiratur, suppositum autem cui sit unio praecedit actionem assumptionis, ideo &c.

Sententia huius distinctionis. II.
in generali & speciali.

ET quia in homine. Superius determinauit Magister de incarnatione ex parte personae assumptis. Hic determinat de ipsa ex parte naturae assumptae. Et diuiditur in tres. Primo ostendit quid sit assumptum. Secundo quale fuit quod assumptum est. Et tertio quo agere factum fuerit id quod assumptum est. Secunda distinctio. 3. ibi, quaeritur etiam de incarnatione verbi. Tertia distinctio. 4. ibi, Cum verò incarnatio. Prima est principalis lectio. Et diuiditur in duas. Primo ostendit quid sit assumptum quia natura humana integra ex suis partibus coniunctis. In secunda determinat ordinem assumptionis. Secunda ibi, assumptum igitur filius dei. Et ista diuiditur in duas. Primo ostendit ordinem naturae. Secundo ordinem temporis. Secunda ibi, si autem quaeritur utrum verbum. Haec est diuisio & sententia lectionis in generali.

2 IN Speciali sic procedit, & primo proponit quod quia primus homo totam naturam humanam corruerat (sicut licet corpus & anima) ideo filius dei carnem & animam assumpsit ut tota curaret & sanctificaret. In Christo enim est una persona & duae substantiae, scilicet diuina & humana, ergo se habuit humanam, habuit unionem animae & corpus, quia nomine humanitatis anima & corpus intelligitur. Postea verò excludit errorem quorundam dicentium quod filius dei carnem humanam vel humanitatem non assumpsit, sed secundum quosdam proprietatem siue habitum nomine humanitatis intelligentes non substantiam, sed proprietatem quandam qua homo nominatur, occasionem fumentes ex dictis Damasceni. qui dicit quod in domino Iesu Christo non est commune speciem accipere, ex quo videtur quod non assumpsit verum corpus & animam ad inuicem coniuncta, quia sic fuisset eiusdem & communis speciei cum aliis. Sed istud non valet, quia intentio Ioannis Damasceni non fuit quod Christus non verum assumpsit corpus & animam adinuenit unita, sed fuit intentio sua quod Christus prout nominat suppositum constituitur ex humanitate & diuinitate non fuit sub aliqua specie communi, quia nec sunt, nec fuerunt, nec erunt plures Christi habentes commune speciem, sicut sunt plures homines habentes unam humanitatem communem secundum speciem, assumpsit tamen filius dei veram humanitatem non in vniuersali (sicut Platonici posuerunt ideam hominis) sed in singulari constitutam ex hoc corpore & hac anima quae cum diuinitate non habet communem speciem cum quocumque alio supposito. Deinde dicit quod filius dei assumpsit carnem & animam, & omnem proprietatem ipsum decentem. Praeterea dicit quod quantum utrumque (scilicet corpus & animam assumpsit) tamen assumpsit carnem mediante anima, quia tantae simplicitatis est diuina natura quod non debuit immediate uniri carni de limo formatae, sed mediante spiritu creato (scilicet anima) quae quidem unio ab intellectu humano inuestigari non potest. Nec corpus phantasticum, sed corpus verum de muliere natum assumpsit quod quidam haeretici negant, unde error eorum patet per simile de radio solis. Vltimo dicit quod Christus carne simul tempore & anima assumpsit, & quod non fuit caro prius concepta quam deo unita, &c.

QUESTIO PRIMA.

Vtrum una persona diuina possit assumere naturam irrationalem.

Thom. 3. p. q. 4. ar. 1. Henr. quodlib. 13. q. 5.

Circa secundam distinctionem primo quaeritur, utrum persona diuina possit assumere naturam irrationalem. Et videtur quod non, quia infima natura non est capax supremi doni, quanto enim natura est nobilior tanto est capax potioris doni. Sed supremum donum naturae creatae communicatum, & etiam communicabile videtur esse assumptio a persona diuina, ergo creatura irrationalis quae est infima, non est huius doni capax.

2 Item assumptio terminatur ad unitatem personae, sed creatura irrationalis non est capax personalitatis, quia secundum Boetium, persona est rationalis naturae indiuiduae substantia, ergo creatura irrationalis non est assumptibilis.

3 Item si creatura irrationalis esset assumptibilis, videretur perfectius diuinae naturae quam natura rationalis, sed hoc est inconueniens, ergo & primum. Probatio consequentiae, quia si lapis assumeretur, non solum esset verum dicere quod lapis esset deus, sed etiam quod quilibet pars lapidis esset deus, quia si verum est dicere quod lapis est deus, & quilibet pars lapidis est lapis, consequens est quod quilibet pars lapidis esset deus, sed per assumptionem naturae rationalis pura humanitatis, licet sit verum dicere quod homo sit deus, non tamen quod quilibet pars hominis sit deus, puta pes vel manus, quare &c.

4 IN CONTRARIUM arguitur, quia si Deus manens infinita virtutis, non esset intellectualis, nec per consequens persona, nihilominus posset assumere naturam irrationalem in unitatem suppositi, sed per hoc quod est intellectualis, nihil deperit ei de perfectione potentiae & infinitatis, ergo sicut posset tunc assumere naturam irrationalem, sic & nunc.

5 Item